

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Yttrande över - Från delar till helhet - En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet SOU 2021:93

Sammanfattning

Linköpings kommun tillstyrker de flesta förslag i sin helhet och ser positivt på förändringarna. När det gäller utredningens bedömning och förslag beträffande insatsen HVB (hem för vård eller boende) har kommunen synpunkter och avstyrker delvis förslaget. Kommunen utvecklar sitt ställningstagande i den frågan nedan.

Linköpings kommun har inte tagit ställning till de förslag som är riktade till annan huvudman eller myndighet.

Mer renodlat ansvar för skadligt bruk och beroende för huvudmännen

Linköpings kommun tillstyrker förslaget att skadligt bruk eller beroende ska användas som gemensamma värdeneutrala begrepp som inte riskerar att bidra till stigmatisering. Kommunen tillstyrker också förslaget att formulera om 5 kap. 9 § socialtjänstlagen för att tydliggöra socialtjänstens ansvar för sociala stödinsatser till personer med skadligt bruk och beroende och för att tydliggöra att socialtjänsten inte längre har ansvar för behandling av sådana tillstånd. Kommunen tillstyrker även tydliggörande av socialtjänstens ansvar för anhöriga till personer med skadligt bruk och beroende genom att de lyfts särskilt i 5 kap 10 § socialtjänstlagen. Bedömningen att arbetet med att uppmärksamma och vidta åtgärder för barn i familjer där det förekommer skadligt bruk och beroende fortsatt behöver stärkas, delas av kommunen.

När det gäller utredningens bedömning och förslag beträffande insatsen HVB har kommunen synpunkter och avstyrker delvis förslaget. När det gäller barn och unga finns flera olika skäl till att de placeras och i den åldersgruppen tillstyrker kommunen bedömningen och förslaget att det fortsatt ska vara en insats som ges av socialtjänsten samtidigt som all behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett huvudansvar för regionernas hälso- och sjukvård. När det gäller vuxna avstyrker kommunen förslaget att det fortsatt ska vara en

insats som ges av socialtjänsten, alternativt att förslaget ska utredas vidare. Kommunen medger att det idag, som det är upphandlat, är en insats som ges för fysisk och psykisk återhämtning, en strukturerad vardag och en trygg drogfri miljö, ofta i kombination med att tidigare insatser i öppenvård inte har fungerat. I flera fall har placering skett med anledning av att individen har nekats utredning och behandling via hälso- och sjukvård med motiveringen att individen behöver uppnå en stabil drogfrihet. Kommunen har inte upphandlat HVB med fokus på hälso- och sjukvårdsinsatser utifrån att det finns under annan huvudman. Samtidigt har det lett till att många individer inte fått sina behov tillgodosedda på HVB av just den anledningen. I och med att ansvaret för all behandling av skadligt bruk och beroende ska ges som hälso- och sjukvård, anser kommunen att det även ska gälla insats HVB för vuxna. I det fall behandlingen inte kan ges polikliniskt är det regionen som ansvarar för heldygnsvård eller slutenvård, likväl som görs i andra sjukdomsfall. Om individen saknar boende eller har behov av sociala stödinsatser ska det fortsatt ges som insats av kommunens socialtjänst. Därför föreslår kommunen att i det fall individen inte kan ta emot poliklinisk behandling för ett skadligt bruk eller beroende, görs en SIP (samordnad individuell plan) där kommun och region samordnar de olika delarna. Inte att SIP görs efter att kommunen beslutat om HVB-insats. Den huvudman som ska ge vård och behandling ska även ha mandat att fatta beslut om behandlingstidens längd.

En samordnad verksamhet för dem med störst behov

Kommunen tillstyrker förslaget om en ny, obligatorisk integrerad vård- och stödverksamhet i sin helhet. Kommunen ser särskilt fördelen med att insatser i den samordnade vård- och stödverksamheten även kan initieras under ett heldygnsomhändertagande. Risken för glapp och avbrott vid avslut av sådana insatser är särskilt stor och samordnade insatser är därför av stor betydelse. Kommunen tillstyrker även förslaget att det huvudsakligen är vuxna personer som kommer att få insatser i verksamheten. Barn bör få insatser i verksamheter som är särskilt anpassade efter barns särskilda behov och där det finns personal med särskild kompetens att möta barn och unga.

Meningen ”psykisk funktionsnedsättning av sådan art att det är nödvändigt med särskild samordning under längre tid för att insatserna ska kunna genomföras” anser kommunen kan leda till olika tolkningar hos respektive huvudman.

Utveckling för att stärka inflytande och minska stigmatisering

Linköpings kommun tillstyrker och välkomnar förslaget om att staten höjer de permanenta medel som avsätts inom ramen för Förordning (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar från 100 miljoner till 150

miljoner. Att avsätta 10 miljoner för att stärka samverkan med civilsamhället ser kommunen som positivt.

En gemensam tvångslagstiftning

Kommunen tillstyrker förslaget om en särskild utredning för att analysera gemensam tvångslagstiftning som ersätter LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall) och LPT (lagen om psykiatrisk tvångsvård).

En fråga att ta med i analysen är hanteringen av orosanmälningar för det idag som sker med stöd av LVM lagstiftningen.

Ikraftträdande, förberedelser och stöd till införande

Linköpings kommun tillstyrker förslaget av ikraftträdandet, förberedelser och stöd för genomförande, att det sker i rimlig takt för att ge rätt förutsättningar för planering och utvecklingsinsatser.

För Linköpings kommun

Annika Krutzén
Social- och omsorgsnämndens ordförande